

Toelichting oplossing

Met slechts kleine gedragsveranderingen kan een plantenrijk dieet een significant effect hebben op gezondheid, economie en klimaat. Plantenrijke diëten bieden een enorm potentieel voor het beperken van de klimaatverandering als ze op mondiale schaal worden aangenomen. Ze verminderen de uitstoot en zijn over het algemeen beter voor de gezondheid.

Project Drawdown definieert een plantenrijk dieet als de individuele voedingskeuze gebaseerd op de volgende elementen:

1. voldoen aan de dagelijkse eiwitbehoefte met gezond plantenrijk voedsel;
2. lokaal geproduceerd voedsel (Project Drawdown hanteert een 5% lokalisatie graad van de totale consumptie);
3. op basis van een voedingsregime van 2250 calorieën per dag.

Wereldwijde voedingsvoorkeuren - met name die met betrekking tot vlees, vis en zuivelproducten - blijven een belangrijke motor voor emissies die verband houden met zowel landbouw, ontbossing en landgebruik.

Plantenrijke diëten bieden een enorm potentieel voor het beperken van de klimaatverandering als ze op mondiale schaal worden aangenomen. Ze verminderen de uitstoot en zijn over het algemeen ook gezonder, wat leidt tot minder chronische ziekten. Wat betreft kosten lijkt de oplossing ook aanzienlijke besparingen op te leveren op individueel niveau, en indirect op nationaal niveau door lagere zorgkosten. Deze oplossing wordt verder versterkt indien de focus komt te liggen op lokaal geproduceerd voedsel. Naast een reductie in emissies dragen korte voedselketens bij aan het herstel van de relatie tussen burgers en boeren.

Potentie in Utrecht

Totaal adresseerbare markt

- Inwoners van provincie Utrecht (1.361.093 in referentiejaar 2018)

Plausibel scenario

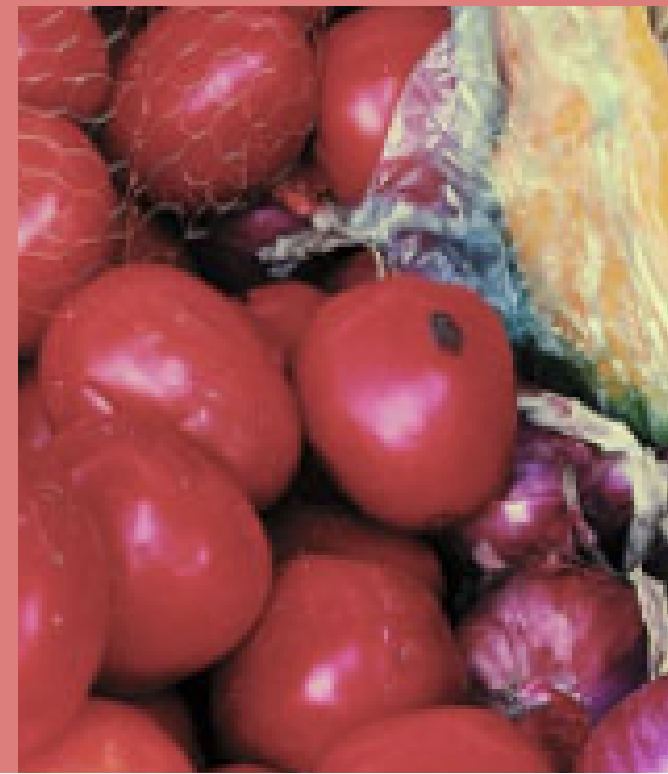
- Reductie 2030: 0,008 Mton

Ambitieuus scenario

- Reductie 2030: 0,397 Mton

De emissies uit de landbouw & landgebruik bedragen op dit moment 1,13 Mton CO₂-eq en bestaan voornamelijk uit methaan en distikstofoxide (lachgas), gevolgd door CO₂. Methaan is afkomstig van rundvee en melkkoeien in de vorm van mest en fermentatie. Distikstofoxide is o.a. afkomstig van het gebruik van kunstmest en CO₂ van het energiegebruik van de sector. De provincie Utrecht zet in op een veerkrachtige landbouw die naast voedselproductie ook bijdraagt aan het behalen van de milieudoelen en recreatieve waarde als rust, ruimte en beleving voortbrengt. Duurzaamheid, de relatie tussen stad en platteland en economische rendabiliteit vormen daarbij belangrijke randvoorwaarden.

Technische uitgangspunten oplossing

- De adoptie scenario's in deze oplossing groeien lineair in de tijd vanaf het referentiejaar 2018. Voor deze analyse is de adoptie van een plantenrijk dieet direct verbonden aan een afname van de Utrechtse vleesconsumptie, wat theoretisch een direct effect heeft op de regionale vleesproductie (import-export effecten zijn buiten beschouwing gelaten, consumptie en productie zijn direct gerelateerd voor deze analyse). Project Drawdown geeft een mondiaal emissiereductie potentieel tussen de 65,01–91,72 Gton tot 2050.

Totaal adresseerbare markt Utrecht

- Gemiddeld consumeert een Nederlander 77,2 kg vlees. Met 1,3 miljoen inwoners in de provincie Utrecht is dat ± 100 miljoen kg vlees per jaar (WUR, CBS).
- De vleesproductie wordt geschat op 71 miljoen kg in het jaar 2018 op basis van nationale gemiddelden. 3,5% hiervan is afkomstig uit Utrecht (WUR, CBS).
- In de scenario's wordt een toename van een plantenrijk dieet direct doorvertaald naar een afname van vleesproductie in Utrecht.

Scenario's

- De baseline: gesteld op 0% opname van een plantenrijk dieet. Niet zozeer omdat niemand plantaardig eet, maar voornamelijk omdat de huidige emissies vanuit de veestapel ongewijzigd blijven. Afname van melkconsumptie/productie is buiten beschouwing gelaten, maar heeft de potentie een nog verdere emissiereductie teweeg te brengen.
- Plausibel scenario: vervanging van 11% vleesconsumptie door plantenrijke diëten, op basis van Drawdown modellen. Deze reductie is afkomstig van een absolute vermindering van het aantal landbouwdieren door een driejaarlijkse verdubbeling in de consumptie van vleesvervangers.
- Ambitieuw scenario: afname van 50% vleesconsumptie ten behoeve van plantenrijke diëten, op basis van de Drawdown modellen. Deze reductie resulteert in een absolute vermindering van het aantal landbouwdieren door een jaarlijkse groei van 35% in de markt van vleesvervangers en een aanvullende 27% reductie in vleesproductie binnen de provinciegrenzen.

Beleidsdoelen & ambities provincie Utrecht

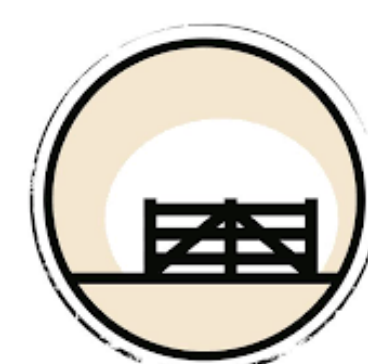
De provincie Utrecht sluit zich aan bij het landelijk preventie akkoord om overgewicht terug te dringen door gezonde voeding te stimuleren en de nationale eiwittransitie om Nederland in 2030 meer zelfvoorzienend te maken met nieuwe en plantaardige eiwitten die duurzaam geproduceerd zijn. Met de eiwittransitie wordt er gestreefd om in 2030 de eiwitinname naar 60% uit plantaardig voedsel en maximaal 40% uit dierlijk voedsel te verschuiven (Natuur en Milieu).

Voorbeelden van plantenrijk dieet

Rijnvliet wordt een woonbuurt en een eetbare omgeving. Alle planten en bomen in deze buurt produceren voedsel: voor de andere planten, bomen, dieren, bewoners en bezoekers.

Op de Eekhoeve is een grote beleeftuin met daarin een moestuin en een pluktuin te vinden waar bezoekers naar hartenlust kunnen genieten van biologische groenten en bloemen. Elk seizoen en soms zelfs elke dag is hier een wisselend aanbod te vinden.

EEKHOEVE

Bronnen

- Analyse ABN AMRO vleesconsumptie
- CBS: <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/7123slac/table?ts=1629281828338>
- CBS: <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/80780ned/table?ts=1629281185079>
- Vleesconsumptie per hoofd van de bevolking in Nederland, 2005-2019
- Project Drawdown: <https://drawdown.org/solutions/plant-rich-diets/technical-summary>